

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Harang-utca 520. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felelős szerkesztő:
SZIGETHY ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.
Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyilt-tér: petsora 40 fillér.

A városrendezésről.

E lapnak hasábjain a multkoriban, kapcsolatosan az építendő járásbírósi épület elhelyezésének kérdésével, néhány észrevétel hangzott el annak helyes megoldási módjára nézve. Ezen megjegyzések, bár nem ölelték a kérdést a maga teljességében s nem terjeszkedtek ki minden körülményre, amit éppen a közügy érdekében hangsúlyozandónak vélek, mégis alkalmasak arra, hogy a városra nézve rendkívül fontos kérdésnek ügyet a helyes irányban előmozdítsák. Minthogy kis városra nézve az ilyen középületek elhelyezése kihatással van a város fejlődési irányára és mivel mintegy a vidék forgalmának csomópontját képezik, minden esetre a könnyű hozzáférhetőség az egyik főirányadó tényező, tekintetbe véve a fejlődés szempontjából is kedvező és egészséges fekvést. E három tényező érdekében még a megfelelő anyagi áldozat meghozatala is oly befektetés, mely hatásában sokszorosan visszatérül. Nem lesz talán érdektelen, ha e kérdéssel kapcsolatban a városrendezést is érintem, nem olyan értelemben, hogy annak minden részletét megvilágítsam, csak néhány alapdolgot akarok fölemlíteni. Hogy ez mennyire helyén való éppen ez alkalommal e város építkezési viszonyai

mellett, azt talán főösleges is lesz bővebben indokolni.

Nagyobb, kisebb városok, helységek keletkezési módja eléggé ismeretes. Az egyes hazakból házsorok, házsorokból utcák, az utcák sokaságából maga a város alakul ki. Legtöbb helyen a különleges viszonyok, a műszaki vezetés hiánya folytán úgy az utcák, mint maga a város kepe is a legcsekélyebb szabályosság vonásával sem bírnak. Igaz, hogy a városok keletkezési idejében még talán nem is ismerték a szabályos, rendezett utcáknak úgy a közegészségügyre, valamint a széperzékre gyakorolt kedvező hatását. Ma már azonban nagyobb városainkban, ahol a külterjes fejlődés még mindig nem érte el tetőpontját, legtöbb helyen nagyon sok gondot fordítanak arra, hogy az ujonnan nyitandó utcák, városrészek szabályozási vonalai még az építés megkezdése előtt kitűzessenek. Így azután hatósági beavatkozással elkerülhető, hogy az öletszerű építkezés görbe utcákat hozzon létre. Ahol a birtokviszonyok a rendezésnek akadályul szolgálnak, ott a hatóság sajátítja ki a rendezéshez szükséges területet.

Nagy városok belső rendezésénél új utcák nyitása és meglévőknek kiszélesítése mellett az utcavonal kiszögelléseit is nem ritkán nagy anyagi áldozat árán tüntetik el. Igaz, kisebb

városoknál meglévő épületeknek lebontása tisztán rendezés szempontjából, anyagilag alig vihető keresztül, azonban a fejlődés irányítása itt sem kerülhető el, ott, ahol üres területek beépítéséről van szó. Az illetékes hatóságnak módjában lehet minden körülmények között a szabályozási terv elkészítése, ami világos képet nyújt úgy az építés előtti, mint az azutáni állapotokról. Rendezett utcákkal bíró egészséges fekvésű központ fejlődőképessége sokkal kedvezőbb és nagyobb arányú, mintha e feltételek bármelyike is hiányzik.

Ha végigtekintünk vidéki városaink építkezési módján, úgy sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy minden szempont inkább érvényesül, mint az okos előre látás, mindent inkább szem előtt tartanak, mint azt, hogy a holt kötömegekben a rendezettség kifejezően érvényesüljön. A tervszerűség nélkül fölépített girbe-görbe utcákon nem ritkán diszes épületek emelkednek, hogy közel mellettük rozoga viskók húzójanak meg, míg ezekkel az idő vasfoga nem végez. Minden új építő-engedély kiadásánál gondosan kellene ügyelni arra, hogy a fennálló zárt vagy nyílt utcásor szabálytalanságait ha nem is mindjárt megszüntetni, de fokozatosan mérsékelni lehessen. Ilyenkor oly kis területek kisajátításáról lehet szó, aminek értéke még magas

TÁRCSA.

Szikrák.

Közl: **

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárcza.

II. Henrik angol király szerette a darabos tréfákat s azért udvari környezetével meglehetősen bizalmas lábon élt. Olyanokkal, kiket nem szeretett, néha nagyon is kemény tréfát üzött. Így kancellárját, Becker Tamást sokszor használta élcei czéltáblájául s ez által néha különös helyzetbe került. Egyszer igen hideg téli zivatarban kancellárja s néhány udvari ur kíséretében London utcáin lovagolt; ő melegen, de könnyedén öltözve, kancellár drága prémes köpenyben. Ekkor találkozik egy szegény, nagyon sitányan öltözött emberrel. A király megállítja lovát s mondja a kancellárnak: „Nem volna igazán keresztényies cselekedet ennek a nyomorult embernek valami meleg bundát szerezni?“ „Kétségkívül felség, — válaszolt Becker — s a királyt illeti gondoskodni, hogy az ilyen mezitelenek ruhát kapjanak.“ „Jól van, — mondá Henrik, magához intvén a szegényt — ehhez tartom magamat s ez alkalommal a keresztényi szeretet művének érdemét neked engedem át.“ Erre megragadta a kancellár pompás köpenyét s le akarta válláról rántani. A kancellár erősen védte magát, a király pedig nem engedett s így huzakodtak a londoni utcai publikum nagy mulatságára, rángatván a köpenyt ide-oda, úgy hogy majdnem a lóról lerántották egymást. Végre

az erősebb király győzött s a pompás köpenyt a szegénynek dobta, ki örömmel futott vele tovább. A kancellár boszusan ellovagolt, a király pedig udvari embereivel kinevette.

Heim, berlini titkos tanácsos, híres orvos, ötven éves orvosi jubileumát a leghizelgőbb kitüntetésekkel s elismeréssel ünnepelték meg. Az üdvözlők között volt Gubitz költő is, ki az ünnepeltnek lendületes üdvözlő költeményt nyújtott át. „Jó, jó, — mondá Heim kurtán s kissé érdesen — valóban szép versek. Kapjon csak valami jó ideglázt, hogy hálámat megmutathassam!“

Hadrián császár kevéssel megválasztatása után egy olyan emberrel találkozott ki őt mint egyszerű római lovagot egyszer halálosan megsértette s aki most félve tért ki az utból. „Csak jer közelebb, mondá Hadrián szelid mosolylyal, nem kell többé tőlem félned. Hiszen most császár vagyok.“

A később oly híres Bernet Horác festő már gyermekkorában mindenkit meglepett rendkívül könnyedén papírra vetett karczaival. Egyszer Conti herceg lejezé ki azon óhaját, hogy a kis gyermek tehetségéről meggyőződjék s az atyja Horácot a hercegi palotába vezette. Gontü Herceg ölébe vette a gyermeket s íróvesszőt és táblát adott neki s kérte, hogy neki lovat rajzoljon. A fiu rögtön pompás lovat rajzolt s büszkén mutatá a hercegnek. Conti nem mutatá bámulatát a rendkívüli ügyesség fölött, hanem nyugodtan

mondá: „A lovad igen jó, csak hogy hiányzanak a lábai. Talán a tábla farrámájában maradtak? Nem jó szemmértéked volt!“ „De igen, szölt a kicsiny gyorsan s egy-két hirtelen vonással folyót rajzolt; hiszen látja, hogy a ló lábai a vízben vannak!“

Heim, a híres orvos egykor a következő figyelemre méltó nyilatkozatot tette: „Az bizony elég rossz, hogy az ember rendszerint köhög, ha valami alkalmatlan van a gégejében; ha azonban mindannyiszor köhögnek, valahányszor igaztalan jön ki a szájukból, akkor a köhögésnek vége hossza sem volna.“

Mikor a híres Heim dr. kabinettanácsost gyógykezelte, a fősvényességéről nevezetes ur csak három arannyal honorálta. Heim elhatározta, hogy ezért megrétfálja. Mintegy véletlenül leejtette a három aranyat s mikor már mind fölszedte, úgy tett, mintha még mindig keresne. „Még nincs meg mind?“ kérdé a fősvény. „Nem, nem, — mondá Heim — még csak három találtam meg, pedig ön hatot adott.“

A tanácsos megértette a figyelmeztetést s három utánfizetett.

Horton, híres angol színésznőt fiatal korában egyszer kifütyölték. Nagyon boszusan lépett egészen a színpad elejére s a közönséghez a következő kérdést intézte: „Mi nem tetszik önöknek, játékom, vagy személyem?“ „A játéka, a játéka: viszonzá mosolyogva a közönség. „Nos ez vigasztal, — válaszolt

egységárat feltételezve sem lehet nagy. Nem kell nagy művészi érzék ahhoz, hogy az utcavonal rendellenességei szembe tűnjenek, bántó ez mindenképen a szemre, mert zavarja a szabad kilátást, azonkívül megakadályozza az egyes épületeknek a kellő méretekben való érvényesülését s így bár közvetve, de mégis hatással van a rajtuk fekvő épületek értékére. A széles, rendezett utcák alkalmasak arra, hogy mintegy gerinczekül szolgáljanak a további fejlődésre, körülöttük csoportosuljanak a mellékutcák és a közlekedés könnyüségé folytán a forgalom legnagyobb része is itt bonyolódik le. Ismerték már ezeket az alapelveket 2000 évvel ezelőtt a rómaiak is. Fennmaradt emlékeik tanuskodnak arról, hogy milyen körültekintően s mennyi gonddal ügyeltek építkezéseiknél az élet minden követelményére, valamint a művészi szempontokra.

Visszatérva e cikk elején megemlített telekválasztás kérdésére, első pillanatra szembeötlő, hogy a város természetes fejlődési iránya a városnak északi oldalán van, azonkívül a sümegi ut mentén. Igaz, hogy talán előrelátható időben nem igen kerül arra a sor, hogy a főutcával párhuzamosan új utca nyíljon meg, de ezzel a lehetőséggel esetleg számolni lehet. Így a mostani vásártér fekvése eléggé a központban lenne. A járásbíró épülete azonban különállóan csak akkor tudna kellőképpen érvényesülni, ha tér méreteihez képest eléggé nagy arányú lenne. A környékének befásítása, esetleg parkirozása nagyon is jó gondolat, mert így a városban is egy szép sétater lenne, azonkívül az ott várható magánházak építése is hozzájárulna a lakásviszonyok megjavulásához.

Kell Dezső.

mosolyogva a színész — játékomat jobba tehetem, de személyemen nem változtathatnék." S rövid idő múlva a közönség kedvence lőn.

Mikor Viktor Hugó még Brüsszelben lakott, egyszer egy frankost ejtett le és az eltűnt szemei elől. Másnap reggel a szobalány megtalálta és neki átadta. „Nagyon szép, gyermekem — mondá a költő — tartsa csak meg becsületessége jutalmául.”

Néhány nappal később egy Lajos arany esett ki mellénye zsebéből. A szobalány azonban másnap nem jelentette a leletet; azért a költő kérte, hogy keresse át a szobát. „Ej, hiszen már megtaláltam” mondá a szobaczcizus. „Nos aztán mit tett vele?” A leány bámulva nézett reá s meglepetve mondá: „De hát Hugó ur, — megtartottam becsületességem jutalmául.”

Sir Henri Clinton angol tábornok az észak-amerikai szabadságháború alatt egykor táborából elutazott, hogy egy családnál látogatást tegyen. Egy folyón kelle keresztül mennie, melynek tulsó partját Washington csapatai tartották elfoglalva. Clinton utazását a kémei hírlí vitték Washingtonnak s ez elhatározta, hogy az angol tábornokot elfogattja. Néhány könnyű csónakot vettek elő s százötven bátor matrózt választottak ki s mindent előkészítettek az expedíció keresztül vitelére, csak az éj beálltát várták. Azonban Hamilton ezredes azt mondá Washingtonnak: „Késéget sem szenved, hogy a vállalat sikerül; de meggondolta-e a következőket?” Hogy hogy? — kérde Washington

A Kékkut község határában kiásott római épület.

A „Balatoni Múzeum-Egyesület” a múlt nyár folyamán tevékenységének színhelyül a tapolca—kövágó-cőrsi utvonalba eső Kékkut község határát tűzte ki, ahol már több érdekes régiség került napfényre, melyek közül említésre méltó az a római kőkoporsó, melynek fedele a Nemzeti Múzeum birtokában van, rajta egy madáralakkal, csőrében egy szőlőfürtöt tartva, mi arra enged következtetni, hogy vidékünkön szőlőművelő nép lakott, — ugyancsak itt találtatott már régebben a Balatoni Múzeumban levő két római feliratos sírkő is. Mindezen emlékek vezették a „Balatoni Múzeum-Egyesület” fáradhatlan tisztviselőinek figyelmét Kékkut község határa felkutatására. Feltevésüket igazolta már a kutatás megkezdése előtt, a szántóföldek barázdaiban talált nagymennyiségű római tégliszindely és edénytöredék. A kutatást múlt évi augusztus 10-én kezdték meg, a község északi végén, a Kövágó-Eörs felé vezető országutól nyugatra elterülő lejtős oldalon és reményükben nem is csatlakoztak, mert az alig fél napig tartott próbakövelés után a község legszélső házából északi irányban számított 206 méternyire és az országút mellett levő kőkeresztől nyugati irányban számított 126 méternyire, Kauzli Kálmán tanító tulajdonát képező szántóföldön egy római épület alapfalaira akadtak.

A mintegy 950 m² területet elfoglaló épület alapfalainak feltárása aránylag kevés munkát és időt vett igénybe, mert a falak sehol sem voltak 1/2 méternél mélyebben a föld szintől, sőt legnagyobb részét csupán az alig 20–30 cm. vastag humus réteg takarta s az ekevas nem egy helyen akadt bele a falazat köveibe.

A felásott római épület beosztása

ton bámulva. „Nos én azt gondolom — válaszolá Hamilton — hogy mi inkább vesztünk, mint nyerünk, ha Clintont az angol hadsereg parancsnokságától elmozdítjuk. Ő már oly sok s nekünk előnyös ostobaságot követett el, s az angolok bizonyára jobbat küldenek helyette.” Washington meggondolta a dolgot megköszönte Hamiltonnak a figyelmeztetést s az expedíció elmaradt. A következmény Hamiltont igazolta.

Sakoski, I. Napoleon cipésze, kinek mikor 88 éves korában meghalt, Heine Henrik ezt írta siriratul: „Oly kevéssé nyomjon téged a föld, mint engem a te csizmáid!” — igen gazdag volt, úgy, hogy megengedhette magának azt a fényűzést, hogy más művészetet is foglalkozzék, mint a magáéval. Így nagy tisztelője volt a zenének s mikor egyszer Schwitzhöffer zongoraművész játéka neki nagyon megtetszett, másnapra magához hívta ebédre, hogy ezt az élvezetet újból megszerezze magának. Először finom ebédet ettek, azután fölívta vendégét, hogy valamit játszék. A művész csak nehezen volt hajlandó, de végre az erőszakoskodásoknak mégis engedett. De ő csakhamar visszadta a kölcsönt. Meghívta ebédre a cipészt, ki a meghívást örömmel elfogadta s a legközelebbi vasárnap el is ment. Mikor az ebédnek vége volt, a művész a cipésznek egy pár régi cipőt hozott elő. A cipész bámulva kérde, hogy mire való ez? A művész kedélyesen felel: „Nos a múlt szerdán ön kért föl engem, hogy ebéd után játszam, most meg én kérem föl, hogy ebéd után levén — javítsa ki a cipőmet. — Kiki a maga módja szerint.

nem egyezik a római épületek ismert beosztásával.

Az épület alaprajza inkább egy modern villa jellegét viseli meg, s ha légfűtő folyosók s a sok helyen még teljesen érintetlenül állott légfűtő csövek, s római fatéglák és háztetőzsindelek s egyéb római régiségek, melyek a törmelékek között találtattak az épület római voltát kétségtelenül nem igazolnák, valamely modern lakháznak volna tekinthető.

Az épület homlokzata 31 méter, 30 cm., hossz tengelye pedig 39 méter s a fűtőkamrán kívül 12 szobából áll.

A homlokzaton 5 szoba van; a két sarok szobának 80 cm.-nyi kiugrása az épület homlokzatának villaszerű formát kölcsönöz.

A homlokzat kellő közepén van a 3 és fél méter széles bejárat, mely 9 méter 70 centiméter széles és 7 méter 59 centiméter hosszú előcsarnokba vezet.

Az előcsarnokból jobbra is balra is 2–2 szoba nyílik.

Az előcsarnok mellett jobbról levő szobácska hossza 4 méter 9 centiméter, szélessége pedig 3 méter 80 centiméter. A baloldali szobácska hossza 4 méter 80 centiméter, szélessége pedig csak 2 méter 80 centiméter. A jobboldali sarokszoba hossza 5 méter 70 centiméter, szélessége pedig 5 m. 5 centiméter. A baloldali sarokszoba hossza ugyanannyi, mint a jobboldalié, szélessége pedig 5 méter 90 centiméter.

Az előcsarnok széles bejáratával szemben egy 1 méter 30 centiméter széles ajtó van, melyen át egy 13 m. 60 centiméter hosszú és 9 méter 70 centiméter széles terembe jutunk.

A terem mellett, úgy a jobb, mint a bal oldalon 1–1 terem áll, melynek hossza 14 méter 60 centiméter, szélessége pedig körülbelül 9 méter 50 centiméter. E három terem tehát oly széles, mint az épület homlokzatán levő 5 szoba, 4 középfalával együtt.

Ez a most leírt 8 helyiség alkotja a tulajdonképeni főépületet, amelyhez hátul egy 5 osztályból álló, keskenyebb melléképület van csatolva.

E melléképületbe a főépület középső nagytermének az előcsarnokból nyíló ajtajával szemben levő ajtaján keresztül juthatni.

E melléképület, mely külön tetőzettel birhatot, mint már fentebb említém, a fűtőkamarával együtt 5 szobából állott.

Az első szoba a főépület középső nagytermével állott közvetlen összeköttetésben. Hosszusága 8 méter 50 centiméter szélessége pedig 8 méter.

E szobától jobbra esik a fűtőkamara, az északi oldalon külön kijárat-tal.

A fűtőkamara háta mögött s az első szobából egy kisebb szoba nyílik.

Végül a sorozatot hátul 2 egymás mellett levő kisebb szoba zárja be.

A falak vastagsága 60–70 centiméter között váltakozik. Anyaga kizárólag a Kékkut és Kövágóörs vidékén nagy mennyiségben található vörös homokkő.

A légfűtő folyosók és csövek a Mogentiana területén felásott római

épületben találtakhoz hasonlók; mégis azzal a különbséggel, hogy itt a folyosók és pillérek nem téglából, hanem kőből építvék.

A faltéglák és háztető-zsindelyek nagysága, anyaga és jele a Mogentiánabeliekével teljesen egyezik.

Az épület a kékkuti szőlőhegynek a kövágórsi völgyre dülő lejtős oldalán levén építve, hogy az építész a lejtőt némileg elenyésztesse, akként járt el, hogy az egymás háta mögött levő 4 szoba-sorban 25—30 centiméter magas lépcsőzeteket alkalmazott.

A kiásott falak mentén, az épület törmelék között több római régiségkerült napfényre; melyek között kétségtelenül az a 36 centiméter hosszú, 32 centiméter széles és 6 centiméter vastag áttört mérvű és Krisztus monogrammjával ellátott téglát a legérdekesebb, mely lehelyéből következtetve valószínűleg az épület homlokzatán a főbejárat fölött diszelegetett, s mely az épület korára vet világot.

A 4-ik század folyamán ugyanis a kereszténység mind nagyobb térre kezdett hódítani, ugyanarra, hogy Nagy Constantin rendeletének kibocsátása óta (313. K. u.) a kereszténység jelenléte már a római állami pénzen is találkozunk. Nagy Constantin és Licinius óta azokon Krisztus monogrammjával egyre gyakoribb lesz.

Igaz ugyan, hogy nemcsak Nagy Constantin, hanem Licinius, Constantius, Constans, Vetranió, Decencius, Constantius Gallus, I. Valentiánus, Vallens, Gratiánus, Theodosius és neje, Flaccila érmei is viselték a jelvényt; de tekintettel arra a körülményre, hogy az épület törmelékei között csupán Nagy Constantin érmeit találták, nem kockáztatunk merész véleményt, ha ez épület korát Nagy Constantin uralkodása idejére: 306—335. Kr. u. tesszük.

A fentebb leírt római épülettől keletre még egy római épület ásatott ki, mely azonban csak két osztályból állott és feljegyzésre méltót nem mutat fel.

Mindeme, a Balatonvidék történelmi múltjának felderítését célzó ásatásokat a „Balatoni Múzeum fardhatlan szakavatott titkára, a múzeum-egylet megteremtője, dr. Csák Árpád vezette, kinek úgy eddig, mint ismert tevékenységéből remélve, ezután is sokat köszönhet vidékünk ezen hasznos, érdekes és tanulságos történelmi kutatásokért.

H I R E K.

A község-házából. Tapolca nagyközség képviselőtestületének január hó 31-én megtartott gyűlésén Glazer Sándor községbíró jelenté, hogy az évi zárszámadás elkészült. Elhatározta a képviselőtestület, hogy a tavaszi közgyűlést 1904. február 15-én délután 4 órakor tartja. Felolvastatott a főszolgabíró rendelete a gyermekmenhelytelep bizottság megalakítása tárgyában. A bizottság a főszolgabíró elnöklése alatt a következő 24 tagból lett megalakítva: Aranyódi János, Anyosi Ferencz, Bárka Lőrincz, Bárka Lajos, Bogdán György, Berger Vilmos, Der István Der Antal, Der Kálmán, Csendes József, Frisch Lipót, Fülöp Károly, Fodor József, Kajtár Péter, Ley József, Lusztig József, Mojzer Ferencz Marton Gyula, Szigethy Ödön, Szol-

lár György, Takács Jenő, Tibola János, Töröki József, Vastagh János. Községbíró jelenté, hogy az államkincstár által építendő bírósági épület részére adandó ingyen telek tárgyában jogérvényes határozat hozatalra, a tagok kellő létszámának hiányában, újabb határidőül 30 napra összehívandó gyűlés fog végérvényesen határozni. Szabó József által utczarendezés céljára átengedett 40 négyzetméter terület megváltása 80 koronában alapított meg. Községbíró betérjeszti a villamvilágítás tárgyában vállalkozó által benyújtott két tervezetet és kérvényt, melyre nézve határozatokat, hogy: az egyik kérvény az illetékes miniszteriumhoz felterjesztetik, a vezetéktervezetet a képviselőtestület elfogadja, de a lámpák elhelyezésének kijelölését a világítás létesítéskor fogja véglegesen elhatározni. Az 1903. évi pénztári maradványból 3500 korona a megcsontított törzsvagyon pótlására fordítani indítványoztatik, mely ügyben végérvényes határozatot a február hó 15-én tartandó közgyűlés fog hozni.

Főispánunk ajándéka a Nemzeti Múzeumnak. Érdekes és nagyon becses ajándékkal gyarapította a Nemzeti Múzeum levéltárát vármegyénk főispánja Hertelendy Ferencz. Értékes családi levéltárát, a melyben Deák Ferencznek érdekes levelei is vannak, a Múzeumnak ajándékozta. A levéltárban Széchenyi István gróftól is voltak levelek, ezeket azonban már előbb a Tudományos Akadémia Széchenyi-múzeumának ajándékozta.

A „Tapolczai kath. jótékony nőegylet“ február hó 2-án tartotta tisztújító közgyűlését. Ley József plébános szentszéki úrnök, mint az egylet igazgatója megnyitja a gyűlést és szép beszédben méltatja a keresztény szeretet működését a nőegyletek kebelében, és a pogány korból vett hasonlatokkal mutatja a keresztetnek átalakító hatását. Majd Csendes Józsefné elnök, gondolatokban és szerkezetben választékos beszédben számol be az egyletnek 9 évi működéséről, mely a szeretet gyakorlásában elért szép eredményről tesz tanúságot. U. Anna özv. Frankl Károlyné titkárnő számol be az egylet múlt évi működéséről. Az egylet vagyoni állapotát Vastagh Jánosné számadása tünteti fel, mely szerint 5700 korona alapítke képezi a törzsvagyon. A tisztviselők jelentései után elnök, úgy a maga, mint tisztársai nevében leteszi megbízatásukat és kéri a közgyűlést a tisztikar újbóli megalakítására. Elnöknek egyhangulag ismét Csendes Józsefnét jelölték. Lesújtó hatást tett azonban azon határozott nyilatkozata, hogy azt el nem fogadja. Végre a közgyűlés kérelmének engedve azt ismét elvállalja. Megválasztottak továbbá: Elnöknek Takács Jenőné. Titkárnő özv. Frankl Károlyné. Pénztáros Vastagh Jánosné. Ellenőr Tus Antalné. A nyolcz kisorsolt választmányi tag megválasztása után igazgató megköszöni a tisztviselők eddigi ügybuzgó működését, az elismerés hangján emlékezik meg az egylet két önfeláldozó tisztviselőjéről, elnökőről és pénztárosnőről, és továbbra is önfeláldozó szeretetükbe ajánlja a tagoknak az egyletet.

A „Tapolczai Cassinó egyesület“ ma délután 2 órakor az egylet helyiségében külön közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya lesz határozni afelől, hogy a Cassinó fenntartassék-e, avagy feloszlattassék. Elnök felhívja a tagok figyelmét arra, hogy amennyiben az alapszabályok 27-ik §-a értelmében, a határozathozatalhoz szükséges $\frac{2}{3}$ -ad része a tagoknak meg nem jelennek, a megjelöltek $\frac{2}{3}$ -ad része fog határozni.

Megyei virilisták járásunkban az 1904. évre. A tapolczai járás legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottság tagjai 1904. évre. Halbig Cyprián, Takács Jenő, Forster Elek, Hertelendy Ferencz, Leszner Samu, Lőke Samu, Frisch Lipót, Csendes József, Nagy Aladár, Lessner József, Skublics Gyula, Marton Gyula, Wurglich Gusztáv, Dobrovics Miklós, Lusztig József, Schwarcz Herman, Miltényi József, Eöry Miklós, Lövenstein Jakab, Steiner Ferencz, Nusal János, Berger Sándor, Mojzer Ferencz, Marton Ignác.

A vármegyei bál. A múlt számunkban közölt főispáni beiktatási ünnepélynek méltó befejezése volt a vármegye fiatalosága által

ez alkalomra rendezett bál. Vidámság, öröm és jókedv költözött a szívekbe; a farsang zaja váltotta fel a lelkesedés hangjait. Zalavármegye régi fényes báljainak emléke elevenedett fel, a fiatalok nem engedték előnyt a mulatság dolgában a réginek. Az „Arany-Bárány“ szálloda nagytermét a vármegye czimereivel és színeivel díszítették fel s a szép terem méltó keretét képezte a nagy és előkelő közönségnek. Fény, pompa tekintetében párját ritkító volt a vidéki bálók között, a mit még emelt a ragyogó jókedv, a mely reggelig együtt tartotta a tánczókat.

Értesítő kiosztás a polgári iskolában. Az évharmados beosztást eltörlő új rend szerint folyó hó 1-én kapták meg a helybeli polg. isk. tanulói, az iskolai esztendő első fele alatt kifejtett szorgalmuknak, tanuláskor eredményének hivatalos mértékét: az iskolai értesítőt.

Adomány. Skublics Gyuláné Ö. méltóság a „Tapolczai Kath. Jótékony Nőegylet“ részére, daczára, hogy az idén farsangi táncmulatságot nem tart, 20 koronát küldött belépti díj czímen, mely szíves adományért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület.

Glazer Sándor községbíró ur 5 koronát küldött az ipartestület és kath. legényegylet jan. 23-án tartott táncmulatsága javára. Fogadja érte ez uton is az egyesületek köszönetét.

A „Tapolczai Asztaltársaság“ folyó hó 10-én tartandó táncmulatsága iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a legszebb erkölcsi és anyagi siker várható. Látogatottsága annál inkább is remélhető, mert a tagok nagy száma ismerőseit, jóbarátait is meghívta a családi jellegű táncestélyre, akik ismerve már a múltban tartott mulatságok kedélyes voltát, szívesen vesznek részt, tudva azt, hogy az asztaltársaságnak még agglagény tagjai is, a siker érdekében, szívesen enyelegnek és táncolnak a vendégekkel. Ugy is kell!

A tapolczai táncravagyó lányok „Mami uralkodunk“ jelige alatt, az izr. krajczár-egylet javára, f. hó 13-án az Eibesbüch szállóba termeiben bált rendeznek. Belépő-díj 2 korona. Kezdeté 9 órakor. A mulatságot érdekessé teszi azon körülmény, hogy a rendezőség tagjai csupa táncolni vágyó szép leányokból áll, — akik máris biztosítják a mulatság sikerét.

Szegény póttartalékosok. Zalavármegyéből 300 póttartalékosot hívtak be szolgáltatásra, akik bizonyára sokat töprengenek azon, hogy miért is nincs világbéke az emberek között.

Sötét az „Erzsébet-liget.“ Többen panaszkodnak, hogy az Erzsébet ligeten keresztül vezető út mentén nincsen egyetlenegy lámpa sem. Pedig gyakran megtörténik, hogy gyalogszerrel kell az utasnak bejönnie, ami bizony borus, sötét estéken nem kellemes, de eltéveszti különösen az idegent, kinek mi sem nyújt a sötét éjben jobb utmutatót, mint a lámpavilágosság. Talán két-három lámpa elégséges lenne az uttest megvilágítására. Villamosság, hol késel az éji homályban!?

A vadászás ellen. A magyar kir. pénzügyminiszter rendeletben utasította a csendőrséget pénzügyőrökkel s rendőrhatalóságokat, hogy a szemmel láthatólag vadászatra menő vagy vadászatról érkező egyéntől a vadászjegy felmutatását követeljék. Azoktól a vadászoktól, akiknek vadászjegyük nincs, valamint azoktól, kik a vad jogos megszerzését igazolni nem tudják, a vadászszákmány mindenkor elkobzandó s ellenük a jövedéki kihágási eljárás is megindítandó.

Szerencsétlenség a bálban. Sümegen a folyó hó 2-án tartott ifjusági önképzőkör mulatságán, tánc közben az egyik lámpa leesett. A kiömlő petroleum meggyuladt, mire a terem közepe lángba borult. Szerencsére azonban, hogy a lezuhant lámpa senkit meg nem sértett; a tüzet sikerült gyorsan elfojtani, a termet kiszellőztették és a jókedv zavartalanul tovább folyt kivilágos, kivirradtig.

A nagykorúság leszállítása. A polgári törvénykönyvnek a személyjogot tárgyaló részének tervezete a napokban került nyilvánosságra. Ez a nagyszabású tervezet, melyet az előkészítő bizottság teljes anyaggyűjteménnyel bocsájt nyilvánosságra, az

az eredeti tervtől eltérőleg a teljeskorúság kezdő határát leszállítja a huszonegyedik életévre. Meg is indokolja ezt azzal, hogy Francia-, Olasz-, Németországban, Belgiumban, Angliában s Európa többi államaiban a nagykorúság 21, illetőleg 23 életévvél kezdődik s Magyarországon kívül csupán Ausztriában áll fenn még a 24 éves korhatár. Minthogy a teljeskorúság beálltát olyan életkorra kell tenni, a melyben az ember rendes fejlődés mellett eléri a fejlettségnek azt a fokát, a melynél a szükséges szellemi erők feltételezhetők s mert a nép túlnyomó tömegeiben az önálló életpálya alapítása meg a magasabb előkészületet igénylő tudományos pályánál is korábban nevezetesen a 24-ik életévet 2-3 évvel megelőzőleg veszi kezdetét, ezért szükséges a teljeskorúságot a 24-ik életévről leszállítani a 21-ik életévre.

Párbaj ellen. A grandiózus mozgalomnak, mely a párbajmánia ellen oly hatalmas hullámveréssel indult, segítségére érkezett most egy üdvös rendelet, mely valóban hivatva van arra, hogy példát teremtsen s ez által erős révbesegető lendületet adjon a nagy akciónak. A kolozsvári kir. főügyészség rendeletet adott ki a kerületéhez tartozó összes ügyészségekhez oly utasítással, hogy a jövőben a párbajvétségeknél a vádindítványt terjesszék ki a segédekre is és szerezzenek érvényt a törvény erre vonatkozó rendelkezésének. Összinté örömmel üdvözöljük ezt az okos, bátor rendelkezést, mert valóban ez egyik célravezető mód végre csökkenteni fogja a párbaj mind jobban terjedő örültségét. Amikor t. i. uriemberek néha gyilkolnak legtöbbször nyomorékká tesznek valakit. S meg vagyunk arról győződve, hogy ez az

üdvös és helyes rendelet, ha a hatóságok követni fogják a gyönyörű példát, megszünteti a párbaj mániát s végkép eltünteti azokat a segédeket, a kik komoly nagyképszerűséggel akarnak vért látni. — másnak a vért — egy görbe nézésért, vagy egy lábtaposásért. Ez a rendelet és annak czéltudatos keresztülvitele oly eredményeket szülhet, melynek nyomán egy egészségesebb társadalmi alakulás támadhat.

A kávé hatása a látásra. Állítólag a kávé élvezete nagyban befolyásolja a látóképességet. A maurok ugyanis sok kávét isznak és megállapították, hogy a látásuk 40-45 esztendőskorokban már nagyon csökken és ötven esztendőskorokban sokan megvakulnak köztük. Rendkívüli például azon vakoknak a száma kik Fez utczáin láthatók és e csodálatos jelenség okát a tulságos kávé élvezetnek tulajdonítják.

Kivonat a tapolczai anyakönyvből.

Január hóban

- Születés:** 1. Finta Mihály és neje Böhm Erzsébet fia Sándor ág. ev.
2. Ludvai József és neje Sárdi Mária leánya Teréz. rom. kath.
3. Sinkó István és neje Szigethi Mária fiaik Vilmos és László r. k. (ikrek).
4. Kálmán Marczella fia Jenő r. k.
6. Bencze István és neje Németh Anna fia József r. k.
6. Bajnóczy István és neje Lázár Vilma leánya Ilona r. k.
7. Kovács József és neje Illés Rozália leánya Rozália r. k.

8. Németh Ferenc és neje Moór Mária fia Antal. r. k.

9. Schusztér Benedek és neje Molnár Teréz leánya Mária r. k.

10. Erhardt József és neje Kovács Anna fia József r. k.

11. dr. Deák Jenő és neje Sebestyén Rozália fia Endre, Gábor r. k.

12. Varga Gyula és neje Halák Mária fia Gábor. r. k.

13. Szébo Gergely és neje Illés Juliána leánya Erzsébet r. k.

14. Bíró István és Németh Borbála fia Ferenc r. k.

15. Balázs István és neje Nemesics Anna leánya Mária r. k.

Házasság 1. Horváth János 25 éves kocsis r. k.

2. Ludvainé Józsefné szül. Piros Erzsébet 54. éves r. k.

3. özv. Tásh Györgyné szül. Kajdi Anna 81 éves r. k.

4. Katona Illés 68 éves ács r. k.

5. özv. Mémeth Antalné szül. Illés Anna 75 éves r. k.

6. Káli Lajos 25 éves kocsis r. k.

7. özv. Raposa Ádámné szül. Ellés Anna 65 éves r. k.

8. Németh Albert 78 éves asztalos r. k.

9. Bujtár Lajos 2 hónapos r. k.

Házasság. 1. Tásh Bálint r. k. Somogyi Mária r. k.

2. Szabó János r. k. és Takács Mária r. k.

3. Neumark Adolf izr. és Schwarcz Adalheid izr.

4. Deák Ferencz r. k. és Berkes Katalin r. k.

MEGHÍVÓ

a „Tapolcza és Vidéke Tejszövetkezete“ által a tapolczai városház tanácstermében 1904. február hó 21-én délután fél 3 órakor tartandó rendes évi es tisztújító közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a III. üzletévről.
3. Az évi zárszámadás és mérleg bemutatása s a felügyelő bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság három évi működése utáni lemondása folytán öt igazgatósági tag, három felügyelő bizottsági rendes és két póttag választása.
5. Az alapszabályok értelmében a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg írásban benyújtandó netáni indítványok tárgyalása.

Kelt Tapolczán, 1904. február 5-én

Tóth Lajos
igazgató.

TAPOLCZA ÉS VIDÉKE TEJSZÖVETKEZETE.

1903. III-ik üzletév.

Mérleg-számla.

VAGYON

TEHER

Sor-szám		korona	fil.	Sor-szám		korona	fil.
1	Pénz 1903. év végén	598	49	1	1903 év végéig befizetett üzletrészek 314 db.	628	—
2	Ház	20494	52	2	1903. évben kifizetett törlesztés	1500	—
3	Gépek, eszközök 10% levonással előző évből	5312	40	3	Tartalék tőke 1901. 1902. 1903. évi	873	42
4	Követelések tagoktól	340	85	4	Jelzálog kölcsön	4000	—
5	Előre fizetett kamatok	255	—	5	Váltó kölcsön	17000	—
				6	Kifizetett tartozás mint egyenleg	3029	84
	Összesen:	27031	26		Összesen:	27031	26

Tapolczán, 1904. február 5-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dobrovics Miklós

Forster Elek

Békeffy István

Vastagh János

Fenti mérleg számla a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítván, rendben találtatott.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Wirius Vince

Szezemsky Gyula

Tóth Lajos

Az 1903. III. üzletévben a szövetségnek 28 tagja volt 251 üzletrészszerrel az év folyamán és az év végével kilépett 3 tag 26 üzletrészszerrel s így az 1904. IV. üzletévre maradt 25 tag 226 üzletrészszerrel

Meghívó

a kövágó-eörsi kölcsönszövetkezetnek
Kövágó Eörs községében 1904. évi
február hó 17-én délelőtt 10 órakor
tartandó évi rendes közgyűlése.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés,
2. Felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti határozat.
3. A mérleg megállapítása.
4. Felügyelő bizottság választása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Mérleg-

Vagyon: 1. Kötvényekben 73012 K. 2. Készpénz 160 K. 69 fil. Összes vagyon: 73172 K. 69 fil.

Teher: 1. Részvényesek betétei 66283 K. 60 fil. Egyenleg mint nyereség 6889 K. 09 fil. Összesen: 73.72 K. 69 fil.

Veszteség-nyereség számla

1. Költség: a) tisztviselők fizetése 3 éven 1470 K. b) szervezkedési kiadások, könyvek, nyomtatványok és kölcsönvett tőkék kamatai 1386 K. 28 fil. Összeg: 2856 kor. 28 fillér. Egyenleg mint jövedelem 6889 K. 09 fil. Összeg: 9745 K. 37 fil.

Jövedelem: a) Késedelmi kamat 486 K. 02 fil. b) Kiadott tőkék kamatai 9004 K. 35 fil. c) Kiskönyvek árából 149 K. 60 fil. d) Adóslevelek árából 97 K. 20 fil. e) Könyvek átirási díjából 8 K. 20 fil. Összesen 9745 K. 37 fil.

Egy betett koronára esik a nyereségből 10:39 fil., egy részvényre pedig a bevégzett 3 üzleti évre 3:24 korona. Van a szövetkezetnek 376 tagja 2333 üzletrészzel.

Kövágó-Eörs, 1904. január 31.

Papp Lajos
igazgató.

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa hazhoz szállítva	33 kor.
II. „ „ „	29 „
I. Cserfa „ „	32 „
II. „ „ „	28 „

Egészséges, száraz, szép 100 m/m,
I-ső osztályú bükkhasábfát korona 130.—
II-ik „ „ korona 125.—
szállít bérmentve a tapolczai vasut-
állóra

FRANK BERNÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

Ne vegyen senki
hangszert

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

Legújabb képes érejegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,
Király-utca 44 I. sz.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle

„Viktória”
tyukszem
kenőccsel

a mellyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál:

Denzinger Ármán, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papir kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legújabb irodalmi termékekből, ifjusági és diszművekből. Imakönyvek minden vallásfelekezet részére.

Író és rajzszerkesztők nagy választékban nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjegyzőségek részére.

Megrendelek: pecsétnyomókat és ruggyantabélyegzőket.

KÖNYVNYOMDAMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZETEMBEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmü iparával.

L Ö W Y B.

könyv- és papirkereskedő, Tapolczán.

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

HAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Használati utasítás
minden üveghöz
mellékelve van.

Rum, Cognac, Szilvorum.

likőrök, likőrkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag $\frac{1}{4}$ sőt $\frac{1}{2}$ részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árúk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4 Rennweg Nr. 75 B

Levegőzárú elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az állami eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenmely zseborába új rugó helyezése 40 kr.
Minden vásárolt vagy javított óraért kezesseget vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick.
keltokban 36 órai járással 11 30
8039. sz. valódi ezüst panczelláné 15 gr 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedél 5
7988. sz. Ingaóra útművel 2 súlyal 130 em.
magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Szíveskedjek nevenre és házszámra 75 B,
pontosan figyelni.

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb:

EGYENSÜLY, TIZEDES ÉS SZAZADOS MÉRLEGEK, GABONA, MARHA, ÉS HIDMÉRLEGEK,

továbbá

hitelesített súlyok és ürmértékek ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTOLA ERNŐ, BUDAPEST

Fő-üzlet VI., FONCIERE-PALOTA. Gyár VI., RÉVAY-UTCZA 16. saját ház

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palaczk 5 korona $\frac{1}{2}$ palaczk 2-60
10 palaczk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

◊◊ LÖWY B.

könyv- és papir
kereskedésében

TAPOLCZÁN. ◊◊